

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 32.—, polletno Din 16.—, četrletno Din 8.—, inozemstvo Din 64.—

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon Interurban 113

Cena inseratom: cela stran Din 1400.—, pol stran Din 700.—, četrta stran Din 350.—. Mali oglasi beseda Din 1.—, stalnim popust

Vprašanja pred Društvom narodov

Razmere med poedinimi državami se dajo primerjati razmerju med sosedi. Soseščina je včasih dobra, včasih ne. Slab človek ne more biti dober sosed. Pa tudi med dobrimi ljudmi pride večkrat do nesoglasnosti, do sporov, do pravn. Med dvema se takšni spori, zlasti ako so pravne narave, ne dajo poravnati. Treba je, da kakšna avtoriteta (zakonita oblast) poseže vmes, da se nesoglasje izgadi, spor poravna in pravica dodeli tistemu, katerega po pravu gre.

Kar velja za sosede v malem, velja za sosedne države v velikem. Razlika, in to zelo občutljiva razlika pa je v tem, da nad državami ni takšne avtoritete, ki bi jim mogla ukazovati s tako močjo, da bi se vse države pokorile. V srednjem veku je takšna naddržavna avtoriteta bila katoliška Cerkev z rimskim papežem na čelu. Vsled odpada velikega dela krščanstva v protestantovsko vero in vsled razširjenja brezvernosti je ta med- in naddržavna oblast katoliške Cerkve na veliko škodo človeštva bila odstranjena ali vsaj v največji meri zmanjšana. Ker pa brez med- in naddržavne avtoritete ni mogoče poravnati nastale spore med državami, preprečiti krvave spopade ter ohraniti mir, se je veliko števil držav zvezalo v Društvo narodov, ki ima svoj sedež v švicarskem mestu Ženevi.

Vprašanje razorožitve in varnosti.

Med glavnimi nalogami, ki jih ima to Društvo po svojih pravilih izvršiti, je razorožitev držav. To vprašanje je velevažno iz raznih razlogov. Predvsem je treba naglasiti, da je oboroženost držav trajno ogroževanje miru. Puške, ki so nabasane, se sprožijo same od sebe. Razmere pred svetovno vojno so dokaz za to. Ako ne bi bile evropske velesile oborožene do zobov, ne bi bila tako iznenada izbruhnila svetovna vojna. Izven vsakega dvoma je tudi, da se gospodarska kriza, pod katero trpijo dandanašnji države, ne da rešiti ali vsaj omiliti, ako se veliki stroški za vojaštvo in za orožje na suhem, na morju in v zraku ne znižajo do najmanjše potrebne mere.

Društvo narodov bi to vprašanje menda že bilo rešilo, da niso nekatere države, in zlasti Francija, postavile v ospredje vprašanje varnosti. Vprašanje teh držav se glasi: »Ako nimamo oborožene sile, kdo nam jamči za našo varnost?« Da bi se to vprašanje rešilo, se je v okrilju Društva narodov ustanovil poseben varnostni odbor, katerega predsednik je dr. Beneš, zunanji minister Čehoslovaške. V drugi

polovici februarja je ta odbor imel seje v Ženevi, na katerih je razpravljalo o obveznem razsodništvu, ki bi naj poravnavalo spore med državami, katere bi naj zjamčevale medsebojno varnost, kakor n. pr. locarnska pogodba med Nemčijo in Francijo. Sklepi, ki jih bode varnostni odbor sprejel, in predlogi, ki jih bo izdelal, bodo predloženi pripravljalnemu odboru za razoroženje, kateri bo počel svoje zasedanje bodoči teden potem, ko bo svet Društva narodov končal svoje pomladansko delo. Ko bo pripravljalni odbor za razorožitev dovršil svojo nalogo, se bode sklicala svetovna konferenca za razorožitev.

Madžarska pred Društvom narodov.

Te dni zboruje v Ženevi svet Društva narodov, v katerem so zastopane velesile in nekaj drugih držav, med njimi Rumunija, ki zastopa celo malo antantno (Čehoslovaško, Jugoslavijo in Rumunijo). Med tiste države, s katerimi ima Društvo narodov veliko posla, spada Madžarska. Na Madžarskem ne vlada ljudstvo, ki je bolj miroljubno, marveč gospodje grofi in baroni. Ta visoka gospoda še vedno sanja o nekdanji veličini Ogrske ter si domišlja, da bi bilo mogoče raztegniti Madžarsko do nekdanjih mej Ogrske. To je kajpada nemogoče brez vojne. Da bi Madžarska bila pripravljena o pravem času, se tajno oborožuje. Orožje, ki se v Madžarsko vtihotaplja, izhaja in prihaja večinoma iz Italije. O novem letu so avstrijske carinske vlasti zalotile na avstrijsko-madžarski meji pet vagonov polnih orožja, zlasti delov za strojne puške. Države male antante so proti vtihotapljenju orožja v Madžarsko pri Društvu narodov v Ženevi protestirale. Med tem je madžarska vlada dala vtihotapljeno orožje na javni dražbi prodati. Kakor se poroča, se ni prodalo to, kar je v resnici bilo vtihotapljeno, marveč staro železo, ki je bilo mesto njega podtaknjeno. Društvo narodov bo moralo tajnemu oboroževanju Madžarske napraviti konec ter z budnim in strogim očesom paziti, da ne bode fašistovska Italija pošiljala orožje in streljivo svoji zaveznici — Madžarski.

O čem se v Ženevi ne bo razpravljalo.

O Italiji. Mussolinijeva Italija daje dovolj povoda, da bi se o njej razgovarjalo in sklepalo v Ženevi. Omenili smo že vtihotapljenje orožja v Madžarsko. Obsoditi bi se morali obe dve vladi: i madžarska, ker se je orožje vtihotapilo v Madžarsko, i italijanska, ker je orožje došlo iz Italije. Tudi o balkanski politiki Italije, ki je na-

perjena proti miru na Balkanu in vsled tega v Evropi, bi razgovor ne bil odveč, marveč jako umesten. Osobito pa bi se moralo Društvo narodov upoznati s tem, kako Italija postopa s svojimi narodnimi manjšinami, s Slovenci, s Hrvati in z Nemci. V Avstriji se je zadnji čas razvnela v javnosti živahna razprava o usodi južnotiroolskih Nemcev, katere hoče fašistovska Italija na vso silo poitalijančiti. Deželni zbor v Inomostu in državni zbor na Dunaju sta proti italijaniziranju južno tirolskih Nemcev dvignila svoj protestirajoči glas. V državnem zboru na Dunaju je kancelar Seipel pri tej priliki izjavil, da se sicer ne sme vtikati v notranje razmere v Italiji, da tudi ne namerava proti natihi italijanizaciji tirolskih Nemcev vložiti uradnega protesta pri Društvu narodov v Ženevi, da pa apelira (vložiti priziv) na naravno pravo, ki je nad vsakim državnim pravom, in na mednarodno moralo (pravico in poštenost). Izjava dr. Seipela je italijanski fašizem in njegovega poglavarja hudo ozlovoljila. Da bi se pa italijanski fašizem spreobrnil, na to ni niti misliti. Nasprotno so vsi fašistovski listi hiteli zatrjevati, da v Italiji ni narodnih manjšin, da ni Nemcev, ni Hrvatov in ne Slovencev, da so sami Italijani, ali pa takšni, ki morajo postati Italijani. Ali bo Društvo narodov še dalje mirno gledalo, kako fašistovska Italija izvršuje obsojbo narodne smrti, ki jo je izrekla nad Slovenci, Hrvati in Nemci na svojem državnem ozemlju? Kdaj se bo vzbudila evropska vest, ki se bo zavzela za naše zatirane brate v Italiji ter bo fašistovskim zagrizencem zaklicala: »Nehajte! Kar vi počenjate, je mednarodnopravni zločin!«

»Kam pa zdaj«, je vprašal sosed sosed, da, ko sta se srečala sredi vasi. Eden je bil od onih, ki so upali, da bo kmetsko gibanje bivših samostojnežev, zdaj radičevcev, res prineslo kmetu kako korist. Drugi pa je bil odločen somišljenik SLS. Oba sta se skupno podala k prijatelju, kjer so sedli in se razgovorili.

»Vidiš«, je dejal gospodar sosedu, »kako je končno radičevska stranka v Sloveniji zajadrala tja, od koder je prišla! Ali veš še ti danes, kdo je tvoj politični vodja: Ali je Radič ali Pribečević, ali je v Sloveniji Pucelj ali Zerjav?«

»Ne morem se več spoznati v tem političnem skakanju naše bivše samostojne stranke.«

»Jaz pa spoznavam to politično igro slovenskih liberalcev. Oni so ustanovili

Stermecki, Celje

Želim, da je vsakdo v Jugoslaviji deležen ugodnega nakupa v moji valetrogovini, radi tega razpošiljam naročila čez 500 Din poštne prosto, pri osebnem nakupu pa povrnem vožnjo v primeru nakupa. Ne sledim konkurenci ter ne vodim ceneža in slabega blaga, katero še te cene ni vredno. Prodam zajamčeno dobro blago iz najboljših svetovnih tovarn, ker imam samo direktne zveze z tovarnarji iz vseh industrijskih držav v Evropi. Več milijonsko zalogo, katera se nahaja v pritličju, prvem nadstropju in v podstrešnih skladiščih cele ogelne hiše, si vsakdo lahko ogleda in vpraša za cene, brez da bi bil primoran kaj kupiti. Na razpolago je vedno 40 do 50 strokovno naobraženih in prijaznih uslužbencev, kateri dajejo radevolje vsakemu obiskovalcu točna pojasnila in slednje cene od vseh predmetov.

Zaloga sestoji iz sledečih oddelkov in predmetov: **Manufakturni oddelok:** sukno, volna, platno, tiskanine in razne tkanine iz bombaža in lanu. **Modni oddelok:** perilo, pletenine, torbarski, nožarski, jekleni in kosmetični predmeti, traki, čipke, vezanine in muzikalije. **Konfekcijski oddelok:** gotove obleke za dame, gospode, otroke, in klobuki. **Cevaljski oddelok:** galanterijski, luksuzni in štrpacni čevlji za dame, gospode in otroke. **Pošto-razpošiljalni oddelok in engros oddelok.**

Stermecki, Celje

299

poleg svoje gosposke in meščanske stranke še eno za varanje delavcev in sicer narodno-socijalistično in eno za varanje kmetov: bivšo Samostojno. Obe stranki ste imeli namen, od dveh strani stisniti SLS in razbiti složnost in enotnost slov. naroda. Če tudi je v začetku ta igra uspešna, ker so naši kmetje dobri in pošteni, pa so verovali lepim besedam, se je stvar vedno bolj zapletala. Pucelj in drugi so hoteli res postati svobodni. Da bi bili od slovenskih liberalcev svobodni, so se zaleteli k Radiču. Zdaj pa so jih Žerjav in drugi tam zajeli. In kakor komandira Pribičevič Radiča, tako tudi v Sloveniji komandira radičevce Puclja in druge — Žerjav. Ko je imel Radič pretekli teden predavanje v Ljubljani, so sami Žerjavci bili z njim, bivši radičevci so le od daleč imeli pravico gledati svojega voditelja!

»Kaj misliš, da bodo sedaj napravili radičevci v Sloveniji«, je vprašal radičevce.

»Kaj? Vsi bodo liberalci postali, vsi bodo, kot morajo tudi voditelji, poslušali dr. Žerjava, nazaj bodo šli, od koder so prišli!«

»Tega pa ne verujem!«

»Veruj ali ne, zgodilo se bo! Poglej narodne socijaliste! Ni še tega 14 dni, ko je narodno socijalistična stranka v Sloveniji prenehala. Žalosti ob tej smrti ni bilo. Voditelji, ki so ostali, so izdali oklic, da rajzajo v demokratsko Žerjavovo stranko nazaj, da njihova preneha!«

»Kaj pa delavci?«

»Delavcev ta stranka itak ni imela veliko. Oni, ki so videli, kako gre pri narodnih socijalistih, so stopili v vrste krščanskega delavstva že popreje, predno je to mrtvo stranko požrla samostojno-demokratska. Tudi izobraženci, katerih je nekaj s poštenim namehom bilo v teh vrstah, so izbrali SLS že preje. SDS je dobila — prazen žakelj!«

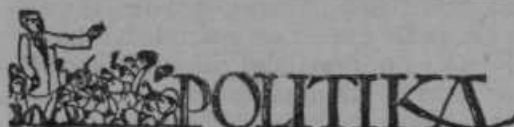
»Mi tudi ne gremo v liberalne vrste«, se je razjezil radičevce.

»To homo še le videli. Kar je pošteno mislečih kmetov, bodo gotovo stopili v naše vrste, da bomo složni kot en mož. Drugi pa, ki mislijo, da morajo biti posebneži, bodo pa seveda šli v liberalce. Naša naloga je zdaj pravzaprav ta, da dopovemo vsem radičevcem, kar bi jih še bilo med nami kmeti, naj nikar ne postanejo privesek liberalne gospode in političen rep dr. Žerjava. Veš kaj, prijatelj, ti si bil od sedaj radičevce. Zdaj vidiš, kam so te speljali ti ljudje. Ti pa tudi veš za svoje dosedanje somišljenike. Stopi do njih, razloži jim to, da so zdaj radičevci le priganjači liberalnim političnim lovecem. Zdaj naj gre glas povsod, da

je radičevske stranke v Sloveniji konec. Vsi pošteni, dobro misleči, ki so bili radičevci, ker so verjeli lepim besedam liberalnih priganjačev, naj najdejo pot nazaj v SLS.«

»Veš kaj, kar grem! Zdaj je še zima, imam dovolj časa! Grem od hiše do hiše, pa bom povedal svojim prijateljem, kaj jim je zdaj storiti!«

»Bodi mož«, mu je gospodar prijatelj-sko stisnil roko za slovo.

V NAŠI DRŽAVI.

Borba na nož! Opozicija, to zdaj Radič in Pribičevič, sta napovedala sedanji vladi borbo na nož! Z največjo ostrostjo hoče nastopati zoper vlado in njeno delo. Zakaj pa? Ali vlada noče delati, ali je vlada slaba? Ne! Samo zato, ker Pribičevič ni v vladi! Spopad se je izvršil preteklo sredo dne 29. februarja, ko se je narodna skupščina zopet sestala. Pri tej priliki je prišlo v skupščini do dejanskih spopadov. Radičevci in srbski zemljoradniki so z nasiljem in pretepom hoteli ovirati delo skupščine. Evropa gleda na te poslance kot na nekulturne, divje ljudi. Pa res delajo sramoto naši državi. To ni več načelna borba, to je sramotno nasilje! Take nastope obsojajo vsi državljani brez razlike.

Radič žalil vladarja. Najbolj divje je govoril Radič, ki se je spozabil celo tako daleč, da je v svojem govoru žalil vladarja. Zaradi tega je nastal v skupščini velik prepir in Radič je bil zato kaznovan, da je bil izključen od zborovanja 3 sej. Popoldne pa je moral v dvor h kralju. O tej avdijenci niti najožjim prijateljem ni ničesar povedal.

Hinavščina z »Glavnjačo«. Glavnjača je v Beogradu hiša, kamor policija zapira aretirance. Res je hiša slaba, res je prostora malo. Toda res je tudi, da je ravno ista hiša služila za zapore tudi tedaj, ko sta vladala Radič in Pribičevič! Prvi dan, ko je naš voditelj dr. Korošec nastopil v skupščini kot notranji minister, pa sta Radič in Pribičevič zahtevala, da naj takoj otvori nove prostore! Čez noč naj bi hišo sezidal! Ta nastop opozicije je pokazal, da ni resna, da samo zato vleče take stvari v razpravo, da lažje dela škandale. Dr. Korošec je temeljito odgovoril tem lažipolitikom! Najpreje jih je osramotil s tem, da jim je povedal, da si je on kot notranji minister ogledal Glavnjačo osebno, da je sam odredil preiskavo za vse

one slučaje, ki bi bili protizakoniti. So pa to slučaji iz onega časa, ko je bilo notranje ministrstvo v rokah Radičevih in Pribičevičevih ljudi. No, tako bodo zdaj sami morali pojesti juho, ki so jo skuhal!

Opozicija šla iz narodne skupščine! — Ker je bil Radič izključen od treh sej, je seveda vsa opozicija morala z njim držati! Zagrozila je, da sploh gre iz Beograda! Pa se je po treh dnevih premislila! Lahko je oditi, ali potem sramotno iti nazaj, kar je Radič že enkrat poskusil, je težko. Zato se je opozicija odločila, da je po treh dnevih zopet prišla v skupščino. Rekla pa je, da bo šla iz skupščine, ako se bo tako postopalo z njo! Je lepo, če je človek ske-san!

Proračun v razpravi. Če tudi ni bilo opozicije v skupščini, je ista delala, in še lažje delala, ker je opozicija ni motila. Samo zemljoradniki so divjali in je neki, Kokanovič, napadel poslanca g. Pušenjaka, na kar je poslanec Zebot vmes posegel in Kokanoviča ukrotil. Proračun je bil v splošni debati in je bil sprejet s 186 glasovi. Vsi govorniki opozicije, ki jih je bila celotna vrsta, so izgubili pravico govoriti splošno o proračunu, ker jih ni bilo navzočih, ko so prišli na vrsto. So pa za eno blamažo bogatejši, delo pa je šlo hitreje od rok. Zdaj se vrši razprava o posameznih poglavjih proračuna.

Pomoč gladujočim. Za pomoč gladujočim je ustanovljen poseben odbor, ki mu je predsednik naš poslanec dr. Kulovec. Odbor ima od vlade 150 milijonov Din za pomoč gladujočim, posebno v Bosni in v Hercegovini, kjer je 250.000 ljudi brez hrane. Opozicija je pred tem delom vlade obstala — brez besede!

Radič ubit! Ko se je Radič preteklo soboto zopet povrnil v skupščino, se je z milim glasom pritoževal, češ, da ga je Davidovič speljal v Beograd zato, da bi ga dal v parlamentu ubiti! Vsem se je smilil revež. Mrtev je res, a ne dejansko, pač pa politično, storil pa je samoumor, ker se je obesil na Pribičeviča.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Mussolini je govoril — grozče! Ves teden je potreboval Mussolini, da je našel odgovor avstrijskemu kanclerju dr. Seiplu, ki se je pritožil zaradi zatiranja nemških državljanov v Italiji. Dejal je, da zadnjikrat odgovarja z besedo, v bodoče bo odgovarjal z dejanji! Očitkov glede krivic ni zavrnil niti z eno besedo, ampak mirno konstatiral, da je res tako. Temu odgovoru odgovarjajo že nemški listi, ki

Stermecki, Celje

Želim, da je vsakdo v Jugoslaviji deležen ugodnega nakupa v moji valetrogovini, radi tega razpošiljam naročila čez 500 Din poštne prosto, pri osebnem nakupu pa povrnem vožnjo v primeru nakupa. Ne sledim konkurenci ter ne vodim ceneža in slabega blaga, katero še te cene ni vredno. Prodam zajamčeno dobro blago iz najboljših svetovnih tovarn, ker imam samo direktne zveze z tovarnarji iz vseh industrijskih držav v Evropi. Več milijonsko zalogo, katera se nahaja v pritličju, prvem nadstropju in v podstrešnih skladiščih cele ogelne hiše, si vsakdo lahko ogleda in vpraša za cene, brez da bi bil primoran kaj kupiti. Na razpolago je vedno 40 do 50 strokovno naobraženih in prijaznih uslužbencev, kateri dajejo radevolje vsakemu obiskovalcu točna pojasnila in slednje cene od vseh predmetov.

Zaloga sestoji iz sledečih oddelkov in predmetov: **Manufakturni oddelok:** sukno, volna, platno, tiskanine in razne tkanine iz bombaža in lanu. **Modni oddelok:** perilo, pletenine, torbarski, nožarski, jekleni in kosmetični predmeti, traki, čipke, vezanine in muzikalije. **Konfekcijski oddelok:** gotove obleke za dame, gospode, otroke, in klobuki. **Cevaljski oddelok:** galanterijski, luksuzni in štrpacni čevlji za dame, gospode in otroke. **Pošto-razpošiljalni oddelok in engros oddelok.**

Stermecki, Celje

299

poleg svoje gosposke in meščanske stranke še eno za varanje delavcev in sicer narodno-socijalistično in eno za varanje kmetov: bivšo Samostojno. Obe stranki ste imeli namen, od dveh strani stisniti SLS in razbiti složnost in enotnost slov. naroda. Če tudi je v začetku ta igra uspešna, ker so naši kmetje dobri in pošteni, pa so verovali lepim besedam, se je stvar vedno bolj zapletala. Pucelj in drugi so hoteli res postati svobodni. Da bi bili od slovenskih liberalcev svobodni, so se zaleteli k Radiču. Zdaj pa so jih Žerjav in drugi tam zajeli. In kakor komandira Pribičevič Radiča, tako tudi v Sloveniji komandira radičevce Puclja in druge — Žerjav. Ko je imel Radič pretekli teden predavanje v Ljubljani, so sami Žerjavci bili z njim, bivši radičevci so le od daleč imeli pravico gledati svojega voditelja!

»Kaj misliš, da bodo sedaj napravili radičevci v Sloveniji«, je vprašal radičevce.

»Kaj? Vsi bodo liberalci postali, vsi bodo, kot morajo tudi voditelji, poslušali dr. Žerjava, nazaj bodo šli, od koder so prišli!«

»Tega pa ne verujem!«

»Veruj ali ne, zgodilo se bo! Poglej narodne socijaliste! Ni še tega 14 dni, ko je narodno socijalistična stranka v Sloveniji prenehala. Žalosti ob tej smrti ni bilo. Voditelji, ki so ostali, so izdali oklic, da rajzajo v demokratsko Žerjavovo stranko nazaj, da njihova preneha!«

»Kaj pa delavci?«

»Delavcev ta stranka itak ni imela veliko. Oni, ki so videli, kako gre pri narodnih socijalistih, so stopili v vrste krščanskega delavstva že popreje, predno je to mrtvo stranko požrla samostojno-demokratska. Tudi izobraženci, katerih je nekaj s poštenim namehom bilo v teh vrstah, so izbrali SLS že preje. SDS je dobila — prazen žakelj!«

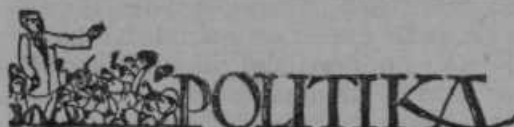
»Mi tudi ne gremo v liberalne vrste«, se je razjezil radičevce.

»To homo še le videli. Kar je pošteno mislečih kmetov, bodo gotovo stopili v naše vrste, da bomo složni kot en mož. Drugi pa, ki mislijo, da morajo biti posebneži, bodo pa seveda šli v liberalce. Naša naloga je zdaj pravzaprav ta, da dopovemo vsem radičevcem, kar bi jih še bilo med nami kmeti, naj nikar ne postanejo privesek liberalne gospode in političen rep dr. Žerjava. Veš kaj, prijatelj, ti si bil od sedaj radičevce. Zdaj vidiš, kam so te speljali ti ljudje. Ti pa tudi veš za svoje dosedanje somišljenike. Stopi do njih, razloži jim to, da so zdaj radičevci le priganjači liberalnim političnim lovecem. Zdaj naj gre glas povsod, da

je radičevske stranke v Sloveniji konec. Vsi pošteni, dobro misleči, ki so bili radičevci, ker so verjeli lepim besedam liberalnih priganjačev, naj najdejo pot nazaj v SLS.«

»Veš kaj, kar grem! Zdaj je še zima, imam dovolj časa! Grem od hiše do hiše, pa bom povedal svojim prijateljem, kaj jim je zdaj storiti!«

»Bodi mož«, mu je gospodar prijatelj-sko stisnil roko za slovo.

V NAŠI DRŽAVI.

Borba na nož! Opozicija, to zdaj Radič in Pribičevič, sta napovedala sedanji vladi borbo na nož! Z največjo ostrostjo hoče nastopati zoper vlado in njeno delo. Zakaj pa? Ali vlada noče delati, ali je vlada slaba? Ne! Samo zato, ker Pribičevič ni v vladi! Spopad se je izvršil preteklo sredo dne 29. februarja, ko se je narodna skupščina zopet sestala. Pri tej priliki je prišlo v skupščini do dejanskih spopadov. Radičevci in srbski zemljoradniki so z nasiljem in pretepom hoteli ovirati delo skupščine. Evropa gleda na te poslance kot na nekulturne, divje ljudi. Pa res delajo sramoto naši državi. To ni več načelna borba, to je sramotno nasilje! Take nastope obsojajo vsi državljani brez razlike.

Radič žalil vladarja. Najbolj divje je govoril Radič, ki se je spozabil celo tako daleč, da je v svojem govoru žalil vladarja. Zaradi tega je nastal v skupščini velik prepir in Radič je bil zato kaznovan, da je bil izključen od zborovanja 3 sej. Popoldne pa je moral v dvor h kralju. O tej avdijenci niti najožjim prijateljem ni ničesar povedal.

Hinavščina z »Glavnjačo«. Glavnjača je v Beogradu hiša, kamor policija zapira aretirance. Res je hiša slaba, res je prostora malo. Toda res je tudi, da je ravno ista hiša služila za zapore tudi tedaj, ko sta vladala Radič in Pribičevič! Prvi dan, ko je naš voditelj dr. Korošec nastopil v skupščini kot notranji minister, pa sta Radič in Pribičevič zahtevala, da naj takoj otvori nove prostore! Čez noč naj bi hišo sezidal! Ta nastop opozicije je pokazal, da ni resna, da samo zato vleče take stvari v razpravo, da lažje dela škandale. Dr. Korošec je temeljito odgovoril tem lažipolitikom! Najpreje jih je osramotil s tem, da jim je povedal, da si je on kot notranji minister ogledal Glavnjačo osebno, da je sam odredil preiskavo za vse

one slučaje, ki bi bili protizakoniti. So pa to slučaji iz onega časa, ko je bilo notranje ministrstvo v rokah Radičevih in Pribičevičevih ljudi. No, tako bodo zdaj sami morali pojesti juho, ki so jo skuhal!

Opozicija šla iz narodne skupščine! — Ker je bil Radič izključen od treh sej, je seveda vsa opozicija morala z njim držati! Zagrozila je, da sploh gre iz Beograda! Pa se je po treh dnevih premislila! Lahko je oditi, ali potem sramotno iti nazaj, kar je Radič že enkrat poskusil, je težko. Zato se je opozicija odločila, da je po treh dnevih zopet prišla v skupščino. Rekla pa je, da bo šla iz skupščine, ako se bo tako postopalo z njo! Je lepo, če je človek ske-san!

Proračun v razpravi. Če tudi ni bilo opozicije v skupščini, je ista delala, in še lažje delala, ker je opozicija ni motila. Samo zemljoradniki so divjali in je neki, Kokanovič, napadel poslanca g. Pušenjaka, na kar je poslanec Zebot vmes posegel in Kokanoviča ukrotil. Proračun je bil v splošni debati in je bil sprejet s 186 glasovi. Vsi govorniki opozicije, ki jih je bila celotna vrsta, so izgubili pravico govoriti splošno o proračunu, ker jih ni bilo navzočih, ko so prišli na vrsto. So pa za eno blamažo bogatejši, delo pa je šlo hitreje od rok. Zdaj se vrši razprava o posameznih poglavjih proračuna.

Pomoč gladujočim. Za pomoč gladujočim je ustanovljen poseben odbor, ki mu je predsednik naš poslanec dr. Kulovec. Odbor ima od vlade 150 milijonov Din za pomoč gladujočim, posebno v Bosni in v Hercegovini, kjer je 250.000 ljudi brez hrane. Opozicija je pred tem delom vlade obstala — brez besede!

Radič ubit! Ko se je Radič preteklo soboto zopet povrnil v skupščino, se je z milim glasom pritoževal, češ, da ga je Davidovič speljal v Beograd zato, da bi ga dal v parlamentu ubiti! Vsem se je smilil revež. Mrtev je res, a ne dejansko, pač pa politično, storil pa je samoumor, ker se je obesil na Pribičeviča.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Mussolini je govoril — grozče! Ves teden je potreboval Mussolini, da je našel odgovor avstrijskemu kanclerju dr. Seiplu, ki se je pritožil zaradi zatiranja nemških državljanov v Italiji. Dejal je, da zadnjikrat odgovarja z besedo, v bodoče bo odgovarjal z dejanji! Očitkov glede krivic ni zavrnil niti z eno besedo, ampak mirno konstatiral, da je res tako. Temu odgovoru odgovarjajo že nemški listi, ki

pišejo, da je med Italijo in nemštvom nepremostljiv prepad.

Italija potvorila koroški plebiscit v letu 1920. Ko je bilo na Koroškem 10. oktobra 1920 glasovanje za Avstrijo ali za Jugoslavijo, tedaj smo videli, kako so italijanski avtomobili prevažali nemške agitatorje, kako so italijanski zastopniki očitno podpirali nemške težnje in ker so se godile velike goljufije, je gotovo, da je Italija imela tedaj svoje roke vmes. Dosedaj tega mi nismo smeli povedati. Zdaj je to povedal Mussolini sam, ko je Avstriji očital nevaležnost zaradi tega, ker je Italija tedaj pomagala spraviti celo Koroško pod Avstrijo. Dobesedno je navažal brzogajave iz tiste dobe in s tem seveda sprožil nov spor, katerega dalekosežnosti še ni mogoče predvideti!

Albanija in Grčija v italijanski sužnosti! Svet se čudi, kako more Italija tako zalagati z denarjem Albanijo in Grčijo. Na vsak način ju hoče imeti v svoji oblasti. Doma pa ima take davke, da so sedaj celo mačke obdačili in stranišča. To gospodarstvo pelje k polomu. Kardinal Gaspari je pretekli teden dvignil glas in opozoril vlado, da naj preneha z izmogavanjem ljudstva. Ali Italija mora, mora, ker njena politika jo stane, njena dvojnava vojska, redna in fašisti, pa tudi!

Madžarski škandal se bo obravnaval na posebni seji Društva narodov.

Bolgarska vlada pred odstopom. Ljapčeva hočejo na vsak način vreči. To je seveda delo Italije, ki noče Ljapčeva.

Gospodarske težave Nemčije. V kovinski stroki, ki je ena največjih, je izbruhnil štrajk. Vse tovarne so delo ustavile. Ti ponovni pojavi so znamenje, da je Nemčija gospodarsko še vedno slaba.

Zborovanje Društva narodov se vrši te dni. Je to velik dogodek, ker se bo razpravljalo o vseh tekočih spornih zadevah. Dr. Marinkovič se nikakor ni šel samo zdraviti na Francosko, ampak je šel se pogovarjati za našo državo. Ves svet hrepeni po tem, da Društvo narodov reče odločno besedo: Mi hočemo mir in delo!

Pometena hiša.

Ali se kaj zganeš, ko vsako leto tretjo pustno nedeljo slišiš evangelij o izgnanem hudem duhu in o pometeni hiši?! Ali se zavedaš, da je to evangelij o tebi, da naj bi se vse to izvršilo za Veliko noč v tebi, da bi se izvila tvoja duša grozni oblasti tistega močnega, ki gospoduje nad njo z grehu in strastmi, da naj bi se pometla iz nje vsa smet, vsa nesnaga, vsa nepotrebna navlaka? Očiščeni, popravljeni, olepšani zablješijo za Veliko noč naši domovi, očiščene, olepšane naj bi bile tudi naše duše! To je šele prava, krščanska Velika noč! Gotovo hočeš tudi letos opraviti to svojo veliko dolžnost, da bo hiša tvoje duše pometena. Pa, ali te nič ne vznemirjajo in skrbijo nadaljne besede sv. evangelija, ki pravi, kako se hoče tudi duh vrniti v svojo prejšnjo hišo, pa si privzame sedem drugih duhov, hujših kot on, in gredo in zopet prebivajo ondi in da je poslednje tistega človeka hujše ko prvo? Velikokrat si že obhajal

duhovno veliko noč, velikokrat je bila tvoja hiša pometena, pa, ali je pometena tudi ostala? Ali se nisi že tolikokrat povrnil v svojo staro strast, ali ne postaja vedno hujša in močnejša? Kaj bo konec tega? Kako resno vendar donijo besede Kristusove: »Poslednje tistega človeka je hujše ko prvo...«

Da ostane tvoja hiša pometena, poslušaj dober svet, ki ti gotovo pomaga! Ta je: spovedaj se po svoji velikonočni spovedi vsako nedeljo! Misliš: Kje pa imam čas, kako pa naj pridemo vsi na vrsto? Res ne boš mogel opraviti spoved vsako nedeljo pri spovednici. A ti vidiš, kako moli mašnik v začetku sv. maše očitno spoved, kako isto stori strežnik v imenu vseh, ki so v cerkvi navzoči, tudi v tvojem imenu. To je tista ura, da tudi ti opraviš svojo duhovno spoved, da se zamisliš nazaj v pretečeni teden in se vprašaš, kako je bilo v tem tednu tvoje življenje, tvoje govorjenje, tvoje delo. Pomisli, kako hočeš s tako dušo med sveto mašo stati pred tistim Bogom, kateremu angeli neprenehoma kličejo: Svet, svet, svet, kako hočeš stati pred tistim Bogom, pred katerega ne more nič omadeževanega, kako hočeš stati tako blizu Kristusa, ki je na Oljski gori iz studa pred grehom potil krvavi pot, ki je radi grehov moral prestati neizrečne bolečine in najgroznejšo smrt. Mislim, da boš pri taki spovedi tudi ti iz srca prosil: »Bog bodi milostljiv meni ubogemu grešniku«, mislim, da ti ta spoved ne bo pustila, da bi tedne in tedne, mesece in mesece pustil svojo hišo ne pometeno.

Če hočeš svojo hišo ohraniti pometeno še bolj gotovo, se spoveduj vsak dan! Badenski grof Bernard je imel več let navado, da je pokleknil vsak večer pred svojo spovednico in se spovedal vseh misli, besed in dejanj pretečenega dne. Velikokrat je rekel: »Nič ni za kristjana bolj nevarno, kakor zaspati v takem stanju, v katerem se ne bi upal umreti. Mnogo jih je že pobrala smrt v spanju, Bog ve, če tudi mene ne zadene ta usoda.« Bog ve, če tudi tebe ne! Ne moreš sicer poklekniti vsak večer pred spovednico, a duhovno spoved tako opraviš vsak večer. Zamisli se živo v Boga, ki je povsod pričujoč, premisli ves dan od jutra do večera, premisli, kaj si eno uro za drugo mislil, govoril, delal. Nato se še pa vprašaj z vso resnobo, kaj bi bilo s tvojo dušo, ko bi se to noč naenkrat znašla na božji sodbi. Prepričan sem, da ti bo pri taki resni duhovni spovedi privrela iz duše tudi resnična žalost nad grehu in da se boš začel dvigovati iz svojih napak, da bode tvoja duša vedno bolj pometena hiša, vedno bolj vredna Boga.

Koliko velikonočnih spovedi si že opravil? Koliko je videti od njih v tvojem življenju uspeha? Morebiti so ti bile neprijetne in prisiljene, kakor neseš prisiljen bolan zob k zdravniku, ali denar na davkarijo in v nekaj dnevih je šlo staro življenje naprej. Ena Velika noč pa naj postane mejnik v tvojem življenju. Da postane, poskusi z vso resnobo in vztrajnostjo z nedeljsko in dnevno spovedjo. Morda si misliš, da je tako resno življenje neprijetno in žalostno. Kako pa želiš enkrat umreti? Si ne želiš duhovnika, da bi se spovedal in popolnoma očistil svojo dušo? Ali veš, da boš to lahko storil? Za-

to pa imej z dnevno duhovno spovedjo vedno pripravljeno dušo!

V naše hiše dobro čtivo! Kakor je nepregledna škoda, ki jo napravi slabo berilo, tako je pa velik blagoslov dobrega čtiva. Zato naj bo v vsaki krščanski hiši krščanski list in naj se skrbi, da se nabavijo in večkrat čitajo dobre krščanske knjige. Prava družinska knjiga v vsaki naši družini naj bi bila najlepša knjiga: sv. evangelij. O tem govori tako lepo v svojem postnem pastirskem listu monakovski nadškof kardinal Faulhaber. Med drugim pravi: Zadnji papeži so želeli, da bi se po družinah čital sv. evangelij. Pod božičnim drevesom naj bi zato ležal večkrat kot božično darilo evangelij. Tudi za birmo, za poroke, za godove, za spomin na misijone, duhovne vaje naj bi se dajal evangelij. Kak večji otrok naj bi bil v družini določen, da vsak dan, ali vsaj vsako nedeljo najboljšo zvečer po skupnem rožnem vencu prečita odlomek iz evangelija. Čita naj lepo, počasi, slovesno, kakor je Jezus hodil med žitnimi polji. Tako se izpolnijo besede: »Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, sem jaz sredi med njimi.« Tako se spremeni dom krščanske družine v svetišče. Tako stoji Kristus kot kralj v hiši in deli starišem in otrokom svoj blagoslov. Posebno otroci bodo slišali pri takem berilu zlate smernice za življenje in se bodo po njih ravnali. Tudi bolnikom naj bi se čitali čisto mali odlomki iz evangelija. Krasna navodila, ki naj bi veljala tudi za naše slovenske družine! V vsako našo družino Kristusov evangelij, potem boče med nami tudi več Kristusovega življenja in Kristusove sreče!

Požrtvovalnost italijanskih katoličanov. V mestu Milanu imajo italijanski katoličani svojo veliko katoliško vseučilišče, na katerem se podučujejo in vzgajajo v popolnoma katoliškem duhu prihodnji voditelji ljudstva. Vsako leto imajo po celi Italiji takoimenovani vseučiliščni dan, ko zbirajo prostovoljne prispevke za visoko šolo v Milanu. Lansko leto je vrgla zbirka na ta vseučiliščni dan 3 mil. 35.990 lir ali 10 milijonov 79.700 Din. Požrtvovalnost, ki je posnemanja vredna!

Protesti zoper grozodejstva v Mehiki. Zoper grozodejstva, ki jih morajo trpeti katoličani v Mehiki, so v zadnjem času ostro protestirale katoliške organizacije v Berlinu in Budimpešti. Ravno isto se je zgodilo tudi v belgijskem senatu ob priliki zunanje-politične debate.

Cerkveno postopanje, da se proglasi Terezija Ledochowska blaženim. Sv. oče je dal dovoljenje, da se začne preiskava o življenju Terezije Ledochowske, ustanoviteljice znane družbe sv. Petra Klaverja, ki skrbi za misijone med zamorci. Po vseh škofijah, v katerih je živel služabnica božja so se začeli zbirati in preiskovati podatki o njenem življenju.

Papež Pij XI. zoper slab tisk. V Rimu se postni čas obhaja zelo slovesno. V vseh važnejših rimskih cerkvah se vršijo vsak dan postne pridige. V začetku posta se zberejo vsi postni pridigarji pri papežu, ki jim pove zadeve, o katerih naj bi dotično leto govorili v postnih pridigah. Letos jim je položil na srce, da naj vernike svarijo pred vsem pred slabim berilom, ki napravi v človeških dušah toliko hu-